

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Анатолій Станіславович СІЦІНСЬКИЙ,

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач науково-дослідної частини
Хмельницького університету управління та права,
unz@univer.km.ua,

Назарій Анатолійович СІЦІНСЬКИЙ,

кандидат наук з державного управління,
докторант Таврійського національного університету
імені В. І. Вернадського (м. Київ),
unz@univer.km.ua

УДК 351.86: 355 (477)

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ

Зазначено, що пріоритетні напрями удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері повинні складати основу державницької системи поглядів на розвиток безпекових та оборонних спроможностей України у середньостроковій перспективі, сформованих на основі оцінки безпекового середовища, та мати першочергове значення для досягнення поточних завдань щодо забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері. Головною метою формування пріоритетних напрямів удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері доцільно визначити мінімізацію загроз державному суверенітету та створення умов для відновлення територіальної цілісності України у межах міжнародно-визнаного держав-

ного кордону України, а також гарантування мирного майбутнього України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. Розкрито зміст пріоритетних напрямів удосконалення механізмів реалізації державної політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері. Першим пріоритетним напрямом є набуття додаткових міжнародно-правових гарантій з питань захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України в умовах військової агресії. Вказаний пріоритетний напрям може бути реалізований шляхом поглиблення співробітництва з Північноатлантичним альянсом з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації. Другий пріоритетний напрям має бути спрямований на всебічну організацію розгортання та діяльності на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки. Третій пріоритетний напрям має бути спрямований на імплементацію міжнародних проектів і програм з питань забезпечення безпеки й оборони. Сьогодні в умовах складної воєнно-політичної обстановки Україна не в змозі протистояти потужному військово-технічному потенціалу Російської Федерації. Тому нагальною потребою є необхідність суттєвого удосконалення військово-технічного потенціалу країни за рахунок імплементації спільних з США та іншими державами-донорами проектів міжнародної технічної допомоги. Четвертий пріоритетний напрям повинен бути спрямований на використання інструментарію Міжнародного Суду ООН для припинення (засудження) військової агресії Російської Федерації проти України.

Ключові слова: національна безпека, забезпечення національної безпеки, державна політика, державно-правові механізми, зовнішньополітична сфера, політико-дипломатичні засоби, сектор безпеки і оборони України.

Упродовж багатьох років державної незалежності України політичним керівництвом держави було визначено основним пріоритетом зовнішньополітичної діяльності України принцип позаблоковості, який не передбачав участі України у військово-політичних блоках, де наша держава була позбавлена потенційних можливостей отримати додаткові військово-політичні гарантії щодо захисту національних інтересів, державного суверенітету, територіальної цілісності та непошнності державних кордонів.

Наразі можна констатувати про стратегічну помилку колишньої української влади, що задекларувала зазначений вище принцип позаблоковості. За сучасних умов державності Україна так і не отримала від міжнародних безпекових структур, провідних країн світу, а також

країн-гарантів потужних міжнародно-правових гарантій захисту суверенітету та територіальної цілісності держави.

Тому в сучасних умовах зовнішньої агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, ведення розвідувально-підривної і диверсійної діяльності, всебічної підтримки «квазідержавних» терористичних утворень в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також нарощування військових угруповань біля кордонів України та на тимчасово окупованій території України вкрай необхідно розглянути всі можливі науково-практичні засади формування пріоритетних напрямів удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України в зовнішньополітичній сфері.

Пріоритетні напрями вдосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері повинні складати основу державницької системи поглядів на розвиток безпекових та оборонних спроможностей України у середньостроковій перспективі, сформованих на основі оцінки безпекового середовища, та мати першочергове значення для досягнення поточних завдань щодо забезпечення національної безпеки України в зовнішньополітичній сфері.

Такі пріоритетні напрями повинні бути спрямовані на реалізацію до 2020 року основних векторів державної політики у сфері національної безпеки, визначених у «Стратегії національної безпеки України», затвердженої Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015 [1], а також реформ, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, ратифікованою Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678–VII [2] та Стратегією сталого розвитку «Україна–2020», схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що дослідженню державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України в зовнішньополітичній сфері присвячені роботи дослідників О. С. Власюка, В. П. Горбуліна, І. А. Грицяка, О. В. Деркач, А. Б. Качинського, В. М. Телеліма, В. І. Почепцова, А. А. Падеріна, Г. М. Перепелиці, Т. С. Стародуб, Г. П. Ситника, А. І. Семенченка, О. М. Суходолі, І. А. Храбана, Л. Д. Чекаленко, В. О. Чалого, Д. Ю. Юрковського та ін.

Водночас дослідження, у яких із позицій системного підходу розглядаються державно-управлінські аспекти комплексної проблеми забезпечення національної безпеки у зовнішньополітичній сфері в цілому та пошуку нових пріоритетних напрямів удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері, майже відсутні, що обумовлює необхідність у проведенні подальших наукових досліджень з цієї проблематики.

Мета статті — розкрити зміст пріоритетних напрямів удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері.

У зв'язку із воєнно-політичною обстановкою в Україні виникла необхідність запропонувати та розкрити зміст основних пріоритетних напрямів удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері:

1) набуття додаткових міжнародно-правових гарантій з питань захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України в умовах військової агресії;

2) всебічна організація розгортання та діяльності на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки (спеціальна поліцейська миротворча місія ООН або Європейського Союзу);

3) імплементація міжнародних проектів і програм з питань забезпечення безпеки і оборони (всі діючі проекти ЄС і США);

4) використання інструментарію Міжнародного Суду ООН для припинення (засудження) військової агресії Російської Федерації проти України.

Головною метою формування пріоритетних напрямів удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері доцільно визначити мінімізацію загроз державному суверенітету та створення умов для відновлення територіальної цілісності України у межах міжнародно-визнаного державного кордону України, а також гарантування мирного майбутнього України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

Досягти вказану мету можливо не лише шляхом впровадження державної політики, спрямованої на ефективний захист національних інтересів в усіх сферах діяльності держави, комплексного реформування системи забезпечення національної безпеки та створенням ефективного сектору безпеки і оборони України, але й через нове зовнішньополітичне позиціонування України у світі в умовах нестабільності глобальної системи безпеки.

Отже, охарактеризуємо та розкриємо зміст кожного з цих напрямів.

З огляду на довгострокові завдання України щодо приєднання до загальноєвропейської системи безпеки, основу якої складає НАТО, вважаємо, що *першим пріоритетним напрямом* удосконалення механізмів реалізації державної політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері є набуття додаткових міжнародно-правових гарантій з питань захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України в умовах військової агресії.

Вказаний пріоритетний напрям може бути реалізований шляхом поглиблення співробітництва з Північноатлантичним альянсом з ме-

тою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства в цій організації.

На сьогодні Україна розпочала формування нової парадигми зовнішньополітичної діяльності України в умовах триваючої військової агресії з боку Російської Федерації на суверенну територію держави, незважаючи на те, що протягом попередніх років основним пріоритетом зовнішньополітичної діяльності України було визначено принцип позаблоковості, який не передбачав участі України у військово-політичних блоках.

Саме цей факт пояснює, чому Українська держава була позбавлена потенційних можливостей отримати додаткові військово-політичні гарантії щодо захисту державного суверенітету, територіальної цілісності та непорушності державних кордонів, а після початку агресії з боку Російської Федерації та грубих порушень нею положень Статуту ООН [4], Гельсінського заключного акта 1975 року [5], Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 р. [6], норм і принципів міжнародного права, двосторонніх українсько-російських договорів не отримала від міжнародних безпекових структур, провідних країн світу та країн-гарантів потужних міжнародно-правових гарантій захисту суверенітету та територіальної цілісності держави [7].

За останні два роки титанічними зусиллями української влади були зроблені зрушення у підході до нового зовнішньополітичного позиціонування України в світі, приєднання до загальноєвропейської системи безпеки та поглиблення співробітництва з Північноатлантичним Альянсом.

Всеохоплююча зовнішньополітична активність вищого керівництва Української держави щодо пошуку ефективних політичних і дипломатичних механізмів та рішень для підтримання миру і стабільності в регіоні в різних багатосторонніх форматах — НАТО, Європейському Союзу, Організації Об'єднаних Націй — яскраво демонструє налаштованість політичної еліти та суспільства в цілому до вирішення конфлікту на Сході України виключно політико-дипломатичними засобами [8].

Так, до найважливіших державно-політичних рішень, що мають вплив на забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері, можна віднести:

1. Прийняття Верховною Радою України в грудні 2014 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови України від здійснення політики позаблоковості», зокрема щодо скасування неучасті України у воєнно-політичних союзах [9]. Законом передбачено «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий і безпековий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі й Організації Північноатлантичного договору», а однією із засад зовнішньої політики України визначено «використання Україною всіх можливостей міжнародної колективної системи безпеки для захисту її суверенітету і територіальної цілісності».

ті, в тому числі, участь України у будь-яких військово-політичних союзах та існуючих системах колективної безпеки, створення нових союзів, блоків, коаліцій з іншими державами для захисту спільних інтересів і запобіганню агресії в разі виникнення реальних загроз у воєнній сфері або збройної агресії проти України» [9]. Таким чином, на нашу думку, скасування позаблокового статусу відкриє для України новий механізм зовнішньої політики і безпеки.

2. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 р. «Про Стратегію національної безпеки України», затвердженого Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015, яка одним із основних завдань чітко визначає «забезпечення інтеграції України до Європейського Союзу та формування умов для вступу в НАТО» та наголошує на тому, що запорукою національної безпеки і відновлення територіальної цілісності України є не лише потужні Збройні сили України, але й «активна зовнішньополітична діяльність». Відповідно до Стратегії національної безпеки Україна розглядає розвиток особливого партнерства з НАТО «як пріоритетний напрям своєї безпекової політики». Так, співробітництво з НАТО сприяє «утвердженню в Україні демократичних цінностей, формуванню стабільного безпекового середовища, є важливим інструментом підтримки реформ, зокрема у секторі безпеки й оборони, а також забезпечує спільну протидію сучасним безпековим викликам і загрозам». Також Стратегією встановлено, що зовнішньополітична діяльність України у сфері гарантування національної безпеки держави буде «спиратися на політику європейської і євроатлантичної інтеграції та здійснюватися на різних рівнях — глобальному, регіональному, субрегіональному» [1]. Але, з огляду на те, що Україна не є членом міжнародних систем колективної оборони, система забезпечення національної безпеки повинен спиратися переважно на власні сили, а її ключовим елементом має бути сучасний та ефективний сектор безпеки й оборони.

3. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 р. «Про нову редакцію Воєнної доктрини України», затвердженого Указом Президента України від 24 вересня 2015 р. № 555/2015 [10], яка зазначає, що за зовнішньополітичних умов, які «не сприяють врегулюванню збройного конфлікту на Сході України» Україна може розраховувати насамперед «на власні сили та підтримку США, держав-членів ЄС і НАТО, які вважають, що збереження незалежності та територіальної цілісності України є одним із визначальних факторів забезпечення світової та регіональної стабільності». Також Доктриною передбачено, що використання можливостей Ради безпеки ООН, ОБСЄ, НАТО, ЄС, інших міжнародних структур, які несуть відповідальність за підтримання міжнародного миру і безпеки та застосування кризового консультативного механізму відповідно до положень Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору, підписаної 9 липня 1997 р., можна використовувати як «основу кризового реагування на воєнні загрози та недопущення ескалації воєнних конфліктів в Україні». Водночас

у цьому контексті можна застосовувати такі дії, як «взаємоузгоджене використання політико-дипломатичних, інформаційних та силових інструментів держави для протидії деструктивному тиску агресора на Україну та примушення його до дотримання норм міжнародного права та власних зобов'язань» [10]. Таким чином, Доктрина не тільки визначає воєнно-політичні виклики, які можуть перерости в загрозу застосування воєнної сили проти України, але й передбачає формування нової системи колективної безпеки за участю України.

4. Затвердження Річної національної програми співробітництва Україна — НАТО на 2016 рік, затвердженого Указом Президента від 12 лютого 2016 р. № 42/2016, яка пріоритетним національним інтересом України у сфері зовнішньополітичної діяльності визначає «... розвиток та подальше поглиблення відносин особливого партнерства України з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО) з дотриманням принципів, зафіксованих у Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору». Водночас Річна програма визначає, що для України особливе партнерство з НАТО є «невід'ємною складовою євроінтеграційного курсу, оскільки доповнює процес внутрішньодержавних перетворень у рамках процесу європейської інтеграції необхідними реформами оборонного та безпекового секторів, оборонно-промислового комплексу та Збройних сил України, що дасть змогу зробити процес інтеграції України в європейську та євроатлантичну спільноту комплексним і всеохоплюючим» [11]. Отже, Програма співробітництва Україна — НАТО на 2016 рік повинна забезпечити скоординований комплексний розвиток співробітництва України з Організацією Північноатлантичного договору за всіма напрямками взаємодії нашої держави з Альянсом, а саме визначає загальні політичні завдання партнерства України з НАТО та напрями взаємодії з Організацією у сфері міжнародної безпеки (міжнародні операції з підтримання миру, боротьба з тероризмом, контроль над озброєннями, екологічна безпека).

5. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 р. «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України», затвердженого Указом Президента від 14 березня 2016 р. № 92/2016, яка на основі принципів, що закладені в основу розвитку сектору безпеки і оборони України щодо інтеграції до європейських та євроатлантичних безпекових структур, визначає, що «розвиток і зміцнення ЄС та НАТО поглиблюють загальноєвропейську та міжнародну безпеку в усіх її вимірах та вимагають проведення відповідних демократичних перетворень національних безпекових інституцій» [12]. Також у Концепції зазначено, що реформування сектору безпеки та оборони передбачає реалізацію комплексу завдань, які полягають, зокрема, у запровадженні принципів і стандартів, прийнятих у державах-членах ЄС та НАТО; підвищенні рівня координації та взаємодії; запровадженні ефективної уніфікованої системи планування та управління ресурсами з використанням сучасних європейських та євроатлан-

тичних підходів; зміцненні взаємодії з партнерськими спецслужбами держав-членів НАТО.

6. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 р. «Про Стратегічний оборонний бюлетень України», затвердженого Указом Президента України від 6 червня 2016 р. № 240/2016. Схвалений Стратегічний оборонний бюлетень України слугуватиме дорожньою картою оборонної реформи з визначенням шляхів її впровадження на засадах і принципах, якими керуються держави-члени НАТО. Цей стратегічний документ визначає шляхи досягнення мети оборонної реформи, зокрема через «активну участь у реалізації Спільної безпекової і оборонної політики Європейського Союзу та активне співробітництво з НАТО з досягненням критеріїв, необхідних для набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору, що дасть змогу забезпечити виконання завдань оборони держави і відновлення її територіальної цілісності» [13]. Таким чином, Стратегічний оборонний бюлетень 2016 року став останнім стратегічним документом у сфері національної безпеки після Стратегії національної безпеки України, Воєнної доктрини та Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, після презентації якого НАТО затвердило комплексний пакет допомоги.

7. Рішення Верховної Ради України від 8 червня 2017 р., яке закріпило курс України на членство в НАТО. Документ передбачає, що тепер однією з основ зовнішньої політики буде поглиблення співпраці України з НАТО з метою отримання членства в організації. За відповідний законопроект № 6470 про внесення змін до деяких законодавчих актів, а саме законів України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» та «Про основи національної безпеки України» щодо зовнішньополітичного курсу України підтримали 276 народних депутатів України. Внесення змін до законів України дасть змогу органам державного управління, які відповідальні за національну безпеку й оборону держави, вжити невідкладних заходів щодо поновлення курсу на інтеграцію України в євроатлантичний безпековий простір, а також налагодження співробітництва у воєнній, воєнно-політичній, воєннотехнічній, воєнно-економічній та інформаційній сферах з країнами, які не входять до Організації Північноатлантичного договору. Ці зміни можуть стати дієвим механізмом підвищення обороноздатності України через використання міжнародної системи безпеки, участь у необхідних для оборони країни системах колективної безпеки, створення нових союзів, блоків, коаліцій з іншими державами для захисту спільних інтересів і запобіганню агресії з боку Російської Федерації.

З'ясовано, що співпраця між Україною та НАТО розпочалася ще на початку 90-х років минулого століття із вступом України до Ради Північноатлантичного співробітництва (1991 рік), програми «Партнерство заради миру» (1994 рік) та закріпилась підписанням Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору від 9 липня 1997 р. [14], на основі якої було започат-

ковано роботу Комісії Україна — НАТО, що до цих пір займається розвитком співробітництва.

Внаслідок російської агресії на суверенну територію України НАТО розширило підтримку Української держави у галузі розвитку потенціалу і розбудови можливостей та активізувало співробітництво з Україною, що, в свою чергу, має вирішальне значення для демократичного розвитку держави та зміцнення її здатності забезпечувати власну оборону і безпеку.

Необхідно наголосити на тому, що цілком нова ситуація в контексті безпеки, яка виникла внаслідок агресії Російської Федерації, потребує спільних разом з НАТО заходів, спрямованих на протистояння новим викликам, зокрема загрозі «гібридної» війни, та на побудову нових стратегічних рамок співробітництва Україна — НАТО, а саме на опрацювання комплексу заходів щодо сумісності сектору безпеки та оборони України з відповідними силами країн-членів НАТО.

До ключових подій в історії новітнього державотворення України в контексті забезпечення національної безпеки у зовнішньополітичній сфері, зокрема до питань розвитку відносин України з Північноатлантичним альянсом впродовж 2014–2015 року можна віднести:

— засідання НАТО на рівні міністрів у квітні та червні 2014 року, під час яких Північноатлантичний альянс ухвалив низку конкретних заходів на підтримку спроможностей України гарантувати власну безпеку, а саме: невідкладні й короткострокові заходи, покликані розв'язати поточну кризу в Україні, а також довгострокові заходи, спрямовані на розвиток спроможностей і потенціалу країни, глибинне реформування збройних сил і структури безпеки загалом;

— робочий візит экс-генерального секретаря НАТО Андерса Фог Расмуссена до Києва 7 червня 2014 р., який захоплюється «... прагненням українців до свободи» [15] та проведення, на прохання України, позачергового засідання Комісії Україна — НАТО 29 серпня 2014 р. внаслідок «... серйозної ескалації російської військової агресії проти України» [16];

— зустріч глав держав і урядів НАТО з Президентом України Петром Порошенко у рамках саміту НАТО в Уельсі 4–5 вересня 2014 р., під час якої Україна отримала рішучу підтримку з боку НАТО, в тому числі фінансову, від країн-членів та партнерів НАТО в питаннях захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України. Під час зустрічей Президента України із світовими лідерами привселюдно домінували настрої на політико-дипломатичне врегулювання конфлікту на Донбасі, а також було засуджено дії Російської Федерації та задекларовано активізацію стратегічних консультацій під егідою Комісії Україна — НАТО та посилення підтримки України шляхом створення та координації наповнення чотирьох трастових фондів, які в першу чергу присвячені важливим напрямкам української безпеки та сприятимуть вирішенню питань логістики, комунікації, кіберзлочинності, соціальної реабілітації поранених;

— засідання Комісії Україна — НАТО на рівні глав держав та урядів, що відбулося 4 вересня 2014 р., яка рішуче засудила порушення міжнародного права Росією: «... Росія повинна припинити свої агресивні дії проти України, вивести тисячі своїх вояків з України і прикордонних регіонів, і припинити підтримувати сепаратистів в Україні», а також «... відмовитися від незаконної і нелегітимної «анексії» Криму, яку члени Альянсу не визнають», — зазначив Генеральний секретар та додав, що незалежна, суверенна і стабільна Україна, повністю віддана демократії і верховенству права, «є ключем до євроатлантичної безпеки» [17];

— засідання Комісії Україна — НАТО на рівні міністрів закордонних справ, що відбулося 2 грудня 2014 р., де було обговорено останні події в Україні та здійснено аналіз спільної роботи в рамках виконання домовленостей за результатами проведення Уельського саміту;

— зустріч 15 грудня 2014 р. Прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка з Генеральним Секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом щодо обговорення ініціативи Альянсу на підтримання Уряду України в питаннях проведення реформ на шляху до побудови суверенної, стабільної та неухильно відданої демократії й верховенству права країни;

— приєднання України в січні 2015 року після завершення діяльності МССБ в Афганістані (грудень 2014 року) до подальшої місії «Рішуча підтримка» під командуванням Альянсу, що продемонструвало відданість України своїм зобов'язанням перед НАТО;

— зустріч 29 січня 2015 р. Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна із Генеральним секретарем НАТО, під час якої Єнс Столтенберг запевнив міністра про подальше надання НАТО Україні потужної політичної та практичної підтримки;

— підписання Україною з Агенцією НАТО зі зв'язку та інформації (NCI Agency) у Брюсселі 24 квітня 2015 р. Меморандуму щодо реалізації трастового фонду з реформування системи управління та зв'язку Збройних сил України, спрямованого на реалізацію Цільового фонду в галузі командування, управління, комунікацій і комп'ютеризації, що є частиною програми допомоги НАТО Україні в контексті так званої «українсько-російської кризи» [18];

— підписання Україною 27 квітня 2015 р. Угоди про співробітництво у сфері підтримки між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання (далі — ОНПП), що створює правові підстави та визначає основні принципи співробітництва між Урядом України та ОНПП для підтримки України за конкретними напрямками, що включають, але не обмежуються постачанням, технічним обслуговуванням, закупівлею товарів та послуг, транспортуванням, контролем конфігурації, технічною допомогою та реалізацією проектів Трастового фонду, виконавчим агентом яких є Агенція НАТО з підтримки та постачання (далі — АНПП);

— визнання зміни політики України щодо відновлення її євроатлантичного курсу під час засідання 18 травня 2015 р. у Будапешті Парламентської асамблеї НАТО [19];

— підписання 17 вересня 2015 р. Імплементативної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про реалізацію співпраці у сфері медичної реабілітації, що встановлює правові рамки й основні принципи забезпечення співробітництва між Кабінетом Міністрів України та ОНПП щодо виконання проектів НАТО з медичної реабілітації [20];

— проведення 21–25 вересня 2015 р. спільних із Євроатлантичним центром координації реагування на катастрофи і Службою з надзвичайних ситуацій України широкомасштабних польових навчань із ліквідації наслідків катастроф, у церемонії відкриття яких взяли участь Президент України та Генеральний Секретар НАТО;

— виступ 22 вересня 2015 р. Генерального Секретаря НАТО перед Радою національної безпеки і оборони України, зустріч з Головою Верховної Ради України та ключовими високопосадовцями Уряду України, під час яких підписано угоди, що формалізують дипломатичний статус представництва НАТО в Україні.

Реалізація пріоритетного напрямку передбачає зміну позаблокового статусу України та реалізацію стратегічного курсу держави, спрямованого на набуття повноправного членства у Північноатлантичному альянсі (НАТО).

Саме набуття повноправного членства України у НАТО дозволить протидіяти військовій інтервенції Російської Федерації проти України, а також дасть можливість створення потужних військово-політичних механізмів щодо захисту суверенітету та територіальної цілісності держави.

Відтак перший пріоритетний напрям удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України в зовнішньополітичній сфері передбачає від прийняття політичного рішення про інтеграцію України у Північноатлантичний альянс до набуття повноправного членства в НАТО.

Практичними кроками із реалізації цього пріоритетного напрямку повинно стати проведення тематичного засідання РНБОУ, у форматі якого потрібно ухвалити низку політичних рішень, а саме:

— ухвалення законодавчої ініціативи про інтеграцію України до НАТО;

— затвердження комплексу невідкладних заходів про підготовку сектору безпеки і оборони України за стандартами НАТО;

— впровадження комплексу політико-дипломатичних заходів із забезпечення політичної підтримки України до набуття членства в Альянсі;

— активізація дієвого кризового консультативного механізму відповідно до положень Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору від 9 липня 1997 р. [14];

— укладання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією Північноатлантичного договору із забезпечення співпраці (Рамкова угода);

— продовження активної роботи із залучення експертів

Міжнародного секретаріату НАТО та іноземних радників для одержання консультативної допомоги на завершальному етапі Комплексного огляду сектору безпеки й оборони України;

— удосконалення заходів із інформування громадського суспільства України про реалізацію державного курсу на набуття Україною повноправного членства у НАТО;

— ужиття комплексу заходів із мінімізації негативного впливу Російської Федерації щодо протидії намірам української сторони набуття повноправного членства в Альянсі та ін.

Другий пріоритетний напрям удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері повинен бути спрямований на всебічну організацію розгортання та діяльності на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки.

Так, з метою створення умов для як найшвидшого відновлення правопорядку, нормальної життєдіяльності в населених пунктах у Донецькій та Луганській областях, деескалації ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також забезпечення конституційних прав і свобод громадян, створення умов для повернення їх до місць постійного проживання Верховна Рада України 17 березня 2015 р. прийняла Постанову Верховної Ради України «Про схвалення звернення від імені України до Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй та Ради Європейського Союзу щодо розгортання на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки» [21].

Ця постанова була затверджена, враховуючи інтереси забезпечення національної безпеки України та необхідність невідкладного розв'язання кризової ситуації, що склалася в окремих районах Донецької і Луганської областей, та забезпечення ефективної імплементації Мінських домовленостей, а також на основі введеного в дію Указом Президента України від 2 березня 2015 р. № 116 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 лютого 2015 р. «Про звернення до Організації Об'єднаних Націй та Європейського Союзу стосовно розгортання на території України міжнародної операції з підтримання миру та безпеки» [22].

Зазначимо, що звернення Президента України Петра Порошенка від імені України до Голови Європейської Ради та Ради Європейського Союзу щодо розгортання на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки сприятиме політичному врегулюванню ситуації в Україні та, можливо, призведе в перспективі до нормалізації ситуації, що склалася на території окремих районів Донецької та Луганської областей, враховуючи можливості ЄС вживати ефективні заходи для запобігання та усунення загрози миру згідно з принципами Статуту ООН та відповідно до норм і принципів міжнародного права.

За результатами такого звернення може бути підготовлено затвердження відповідної процедури започаткування Операції Європейського Союзу в рамках Спільної політики безпеки і оборони в Україні шляхом направлення в Україну окремої місії для попередньої

оцінки ситуації або окреслення конкретних модальностей, які будуть визначені у консультаціях з українською стороною за встановленою практикою.

Третій пріоритетний напрям удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері повинен бути спрямований на імплементацію міжнародних проектів і програм з питань забезпечення безпеки і оборони.

Сьогодні в умовах складної воєнно-політичної обстановки Україна не в змозі протистояти потужному військово-технічному потенціалу Російської Федерації. Тому нагальною потребою є необхідність суттєвого удосконалення військово-технічного потенціалу країни за рахунок імплементації спільних з США та іншими державами-донорами проектів міжнародної технічної допомоги.

До першочергових потреб української сторони належать:

- високотехнологічне інноваційне обладнання дистанційного контролю за кордоном;
- засоби зв'язку і комунікацій;
- прилади радіолокаційної розвідки та раннього попередження про наземні атаки;
- засоби індивідуального захисту та надання першої медичної допомоги;
- автомобільна техніка та пересувні мобільні тепловізійні комплекси тощо.

Тому, з метою захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державного кордону на всій його протяжності, вбачається за доцільне продовжити ініціативу Уряду України перед Урядом США щодо надання військово-політичної підтримки Україні та військово-технічної допомоги. На сьогодні нагальна потреба в отриманні військово-технічної допомоги щодо зміцнення національної безпеки України з боку США розглядається як один зі стратегічних пріоритетів забезпечення національної безпеки України.

Вважаємо, що імплементація міжнародних проектів і програм з питань забезпечення національної безпеки й оборони дозволить значно посилити можливості сектору безпеки й оборони України та підвищення керованості ним в умовах зовнішньої агресії Російської Федерації.

Четвертий пріоритетний напрям удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України у зовнішньополітичній сфері повинен бути спрямований на використання інструментарію Міжнародного Суду ООН для припинення (засудження) військової агресії Російської Федерації проти України.

Наявні в компетентних органах України факти свідчать, що громадяни та юридичні особи Російської Федерації здійснюють фінансування терористичної діяльності в Донецькій та Луганській областях. При цьому в порушення своїх зобов'язань за Міжнародною конвенці-

єю про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 року (далі — Конвенція) [23] Росія не вживає жодних заходів щодо припинення такої діяльності та покарання винних осіб.

З метою припинення міжнародно-протиправної діяльності Російською Федерацією Україна може та повинна вживати міжнародно-правові заходи, передбачені вказаною Конвенцією.

Так, ст. 24 Конвенції передбачає двоступеневий механізм вирішення спорів: на етапі досудового врегулювання сторони здійснюють спробу його вирішення шляхом переговорів та створення *ad hoc* арбітражу, а в разі подальшої неможливості вирішення спору Конвенція надає кожній зі сторін право звернутися до Міжнародного суду ООН.

З'ясовано, що Україна та Російська Федерація визнають обов'язкову юрисдикцію Міжнародного Суду ООН щодо спорів, які виникають у зв'язку з тлумаченням та/або застосуванням Конвенції.

Встановлено, що Міністерство закордонних справ України вже повідомило дипломатичними каналами Російську Федерацію про порушення Росією положень згаданої Конвенції і закликала вжити заходів із їх усунення. МЗС України також запропонувало провести переговори, як передбачено Конвенцією, перший раунд яких було проведено наприкінці 2014 року.

На цьому етапі процесуальною формою вирішення спору є переговори. Україна зобов'язана сумлінно досягати припинення міжнародно-протиправної діяльності Російської Федерації в такий спосіб, щоб Міжнародний Суд ООН не відмовився розглядати справу саме на підставі неналежного виконання досудових процедур (як це було у випадку з Грузією).

З метою ведення переговорів на належному рівні, під головуванням МЗС України вже створено міжвідомчу експертну групу за участі представників Міністерства юстиції України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної прикордонної служби України, Державної фіскальної служби України, Державного фінансового моніторингу, а також Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України та Секретаріату Омбудсмена.

У рамках групи забезпечується підготовка позиції України щодо захисту прав та інтересів України під час вирішення спору на кожному з його етапів, а в перспективі прийматимуться інші конкретні рішення в контексті вказаного спору.

Крім того, одним із важливих аспектів діяльності групи є збір та формування належної доказової бази міжнародно-протиправних дій Російської Федерації. Слід зазначити, що допустимість доказів на всіх стадіях врегулювання спору є максимально широкою, і включає серед іншого заяви офіційних осіб, документальні докази, покази свідків, повідомлення в пресі тощо. За загальним правилом, будь-які докази є допустимими, а висновки про факти робитимуться Судом на основі того, що іншій стороні не вдалося заперечити певні обставини.

Установлено, що успішна імплементація вищевикладених кроків відповідно до Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням

тероризму 1999 року дозволить розпочати процес звернення України до Міжнародного Суду ООН щодо інших випадків порушення Російською Федерацією норм міжнародного права, двостороннього законодавства та принципів поваги до суверенітету, недоторканності державних кордонів.

Необхідно зазначити, що Уряд України 13 березня 2014 р. на підставі ст. 33 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [24] подав до Європейського суду з прав людини (далі — Європейський Суд) заяву проти Російської Федерації, з огляду на події, що мають місце на Кримському півострові з кінця лютого 2014 року та до сьогодні, а також враховуючи необхідність попередження порушень прав і свобод громадян, які проживають на території України.

Крім того, Уряд України звернувся до Європейського Суду із заявою в порядку Правила 39 Регламенту Європейського Суду [25] з проханням про надання Європейським Судом вказівок Російській Федерації вжити тимчасових заходів для вирішення ситуації, що склалася на території Автономної Республіки Крим та України загалом.

Як наслідок, Європейським судом було прийнято ці заяви до свого провадження, присвоєно справі *Україна проти Росії* відповідний номер та надано статусу пріоритетної.

Європейським Судом було прийнято рішення про застосування Правила 39 Регламенту Європейського Суду («Тимчасові заходи»), враховуючи, що існуюча ситуація створює реальний та тривалий ризик серйозних порушень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція). З метою попередження таких порушень та відповідно до Правила 39, Європейський Суд закликав Уряди України та Росії утриматись від вжиття будь-яких заходів, зокрема воєнних дій, у результаті яких можуть бути порушені конвенційні права цивільного населення, включаючи створення ризику для їх життя та здоров'я, та дотримуватись зобов'язань за Конвенцією, особливо за ст. 2 («Право на життя») та ст. 3 («Заборона катування») Конвенції [24].

12 червня 2014 р. Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини, який представляє інтереси України у Європейському суді, було направлено до Європейського Суду доповнення до заяви *Україна проти Росії*, яке також стосувалось дестабілізації ситуації у Донецькій та Луганській областях.

6 березня 2017 р. Україна звернулася до Міжнародного Суду ООН ввести проти Росії тимчасові заходи, щоб, поки суд розглядатиме справу по суті, на контрольованих маріонетками Кремля українських територіях порушення прав людини було зупинено. У проханні йшлося про зобов'язання Росії забезпечити контроль на ділянці україно-російського державного кордону припинити поставки зброї в Україну, зупинити підтримку незаконних збройних формувань, які завдають шкоди цивільному населенню України, а також утриматися від будь-яких подальших актів етнічної дискримінації в окупованому Криму [26].

Аргументуючи свою позицію, Україна заявила, що Російська Федерація порушує Конвенцію про боротьбу з фінансуванням тероризму, так як озброює бойовиків незаконних збройних формувань на Донбасі, і в результаті ці банди продовжують здійснювати терористичні акти на українських територіях. Зокрема російські маріонетки знищили літак «Малайзійських авіаліній» рейсу МН17, проводили обстріли житлових районів Маріуполя та Краматорська, знищили цивільний пасажирський автобус неподалік від Волновахи тощо.

Друга тема, яку Україна винесла на розгляд Міжнародного Суду ООН, — порушення Росією Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Стверджувати це дозволяють події в Криму, де з моменту незаконного проведення «референдуму» Кремль робить усе для знищення етнічних українців і кримських татар. Зокрема мова йде про заборону діяльності Меджлісу, безпідставні обшуки і затримання проукраїнських громадян, їх зникнення і вбивства, а також спроби закрити незалежні ЗМІ, припинити мовлення українських медіа та обмежити викладання української та кримськотатарської мови в школах півострова.

На жаль, у частині необхідності притягнути до відповідальності РФ за підтримку тероризму, Міжнародний Суд ООН не підтримав Україну. По-перше, тому, що тимчасові заходи, які приймає Суд ООН, можуть відрізнитися від тих, які просила застосувати проти Росії Україна. По-друге, тому що тимчасові обмеження можуть застосовуватися як до Росії, так і Україні.

Що стосується порушення РФ іншої Конвенції про захист національних меншин), то тут Міжнародний Суд ООН ухвалив рішення, що задовольняє запит України. Так, Міжнародний Суд ООН визнав обґрунтованість позиції України і зобов'язав Російську Федерацію вжити заходів для припинення та недопущення подальших порушень Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації [26].

Таким чином, вважаємо, що практичними кроками реалізації пріоритетного напрямку, спрямованого на використання інструментарію Міжнародного Суду ООН для припинення (засудження) військової агресії Російської Федерації проти України, є:

— ретельний збір та формування належної доказової бази міжнародно-протиправних діянь Російської Федерації для її подальшої передачі до Міжнародного Суду ООН;

— підготовка позиції України щодо захисту прав та інтересів України під час вирішення спору на кожному з його етапів;

— ведення переговорів на належному рівні під головуванням МЗС України відповідно до погоджених з Президентом України та Урядом України директив Українській делегації тощо.

Практика Міжнародного Суду ООН свідчить, що Україна має всі шанси здобути міжнародно-правову та юридичну підтримку щодо захисту суверенітету та територіальної цілісності в умовах військової агресії з боку Російської Федерації.

Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що воєнно-політична ситуація в Україні характеризується триваючими актами військової агресії Російської Федерації проти України. Тому, з урахуванням сучасної воєнно-політичної обстановки, нами запропоновано чотири пріоритетні напрями удосконалення державно-правових механізмів реалізації політики забезпечення національної безпеки України в зовнішньополітичній сфері, зокрема: набуття додаткових міжнародно-правових гарантій з питань захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України в умовах військової агресії; всебічна організація розгортання та діяльності на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки (спеціальна поліцейська миротворча місія ООН або Європейського Союзу); імплементація міжнародних проектів і програм з питань забезпечення безпеки і оборони (всі діючі проекти ЄС і США); використання інструментарію Міжнародного Суду ООН для припинення (засудження) військової агресії Російської Федерації проти України, вирішення яких дозволить забезпечити захист національних інтересів, мінімізувати загрози державному суверенітету та створення умов для відновлення територіальної цілісності України у межах міжнародно-визнаного державного кордону України, а також гарантування мирного майбутнього України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

Список використаних джерел

1. Про Стратегію національної безпеки України : Про рішення Ради національної безпеки і оборони від 6 травня 2015 року : Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/xY7eZb>.
2. Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : **розпорядження** Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 847-р / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/bztn18>.
3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/xHq9C1>.
4. Статут Організації Об'єднаних націй від 26.06.1945 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/YNDWFq>.
5. Заключительный акт Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе от 01.08.1975 г. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/3qls7d>.
6. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/nEZbAE>.
7. *Деркач О. В.* Механізми формування державної політики України з питань безпеки українсько-російського державного кордону: американський вектор // Наукові розвідки з державного та муніципального управління / за заг. ред. В. К. Присяжнюка, В. Д. Бакуменка. К., 2015. Вип. 1. С. 268–277.

8. Держак О. В. Пріоритетні напрями реалізації державної політики у сфері безпеки українсько-російського державного кордону // Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 18. С. 141–144.
9. Про внесення змін до деяких законів України щодо відмови України від здійснення політики позаблоковості : Проект Закону за № 1014/3 від 18.12.2014 р. / Верховна Рада України. URL : <https://goo.gl/zFnWHN>.
10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» : Указ Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/TNVig9>.
11. Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна — НАТО на 2016 рік : Указ Президента України від 12.02.2016 р. № 45/2016 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/AgCfQ1>.
12. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України» : Указ Президента України від 14.03.2016 р. № 92/2016 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/P5wr7D>.
13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України» : Указ Президента України від 06.06.2016 р. № 240/2016 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/CxRhJm>.
14. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору від 09.07.1997 р. / Інформаційне агентство «АПА:ЗАКОН». URL : <https://goo.gl/89n2GU>.
15. Президент України нагородив Генерального секретаря НАТО орденом Свободи / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/1gWZbG>.
16. Заява Генерального секретаря НАТО після позачергового засідання Комісії Україна — НАТО [29 Aug. 2014] / NATO. URL : <https://goo.gl/usFJXC>.
17. На саміті в Уельсі лідери НАТО пообіцяли Україні підтримку НАТО [04 Sep. 2014] / NATO. URL : <https://goo.gl/CpbB3A>.
18. На реформу української армії хочуть підрядити НАТОвський траст [21 квітня 2015, 15:35] / Українська правда. URL : <https://goo.gl/NVggc2>.
19. Парламентська асамблея НАТО визнала прагнення України щодо вступу в альянс [18 травня 2015, 14:26] / Європейська правда. URL : <https://goo.gl/dGeZq6>.
20. Імплементативна Угода між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання про реалізацію співпраці у сфері медичної реабілітації від 17.09.2015 р., 21.09.2015 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/aP9Adv>.
21. Про схвалення звернення від імені України до Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй та Ради Європейського Союзу стосовно розгортання на території України міжнародної операції з підтримання миру і безпеки : постанова Верховної Ради України від 17.03.2015 р. № 253–VIII / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/MqEQDj>.

22. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 лютого 2015 року «Про звернення до Організації Об'єднаних Націй та Європейського Союзу стосовно розгортання на території України міжнародної операції з підтримання миру та безпеки»: Указ Президента України від 02.03.2015 р. № 116/2015 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL : <https://goo.gl/80DwpE>.
23. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму від 09.12.1999 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/34tfMf>.
24. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/mnw2bM>.
25. Регламент Європейського суду Ради Європи з прав людини від 01.11.2003 р. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/vFBWwU>.
26. Україна проти Росії в Гаазі: важливість превентивних рішень УНІАН [20:35, 19 квітня 2017] / УНІАН. URL : <https://goo.gl/tdizGK>.

Надійшла до редакції 10.06.2017

Сицинский А. С., Сицинский Н. А. Приоритетные направления совершенствования государственно-правовых механизмов реализации политики обеспечения национальной безопасности Украины во внешнеполитической сфере

Указано, что приоритетные направления совершенствования государственно-правовых механизмов реализации политики обеспечения национальной безопасности Украины во внешнеполитической сфере должны составлять основу государственнической системы взглядов на развитие безопасности и оборонных возможностей Украины в среднесрочной перспективе, сформированных на основе оценки безопасности среды, и имеют первостепенное значение для достижения текущих целей по обеспечению национальной безопасности Украины во внешнеполитической сфере. Главной целью формирования приоритетных направлений совершенствования государственно-правовых механизмов реализации политики обеспечения национальной безопасности Украины во внешнеполитической сфере целесообразно определить минимизацию угроз государственному суверенитету и создание условий для восстановления территориальной целостности Украины в рамках международно-признанного государственной границы Украины, а также обеспечения мирного будущего Украины как суверенного и независимого, демократического, социального, правового государства. Раскрыто содержание приоритетных направлений совершенствования механизмов реализации государственной политики обеспечения национальной безопасности Украины во внешнеполитической сфере. Первым приоритетным направлением является приобретение дополнительных международно-правовых гарантий по защите суверенитета, территориальной целостности и независимости Украины в условиях военной агрессии. Указанное приоритетное направление может быть реализовано путем углубления сотрудничества с Североатлантическим альянсом с целью достижения критериев, необходимых для членства в этой организации. Второе приоритетное направление должно быть направлено на всестороннюю организацию разветвления и деятельности на территории Украины международной опе-

рации по поддержанию мира и безопасности. Третье приоритетное направление должно быть направлено на имплементацию международных проектов и программ по вопросам обеспечения безопасности и обороны. Сегодня в условиях сложной военно-политической обстановки Украина, не в состоянии противостоять мощному военно-техническому потенциалу Российской Федерации. Поэтому насущной необходимостью является необходимость существенного усовершенствования военно-технического потенциала страны за счет имплементации совместных с США и другими государствами-донорами проектов международной технической помощи. Четвертое приоритетное направление должно быть направлено на использование инструментария Международного Суда ООН для прекращения (осуждение) военной агрессии Российской Федерации против Украины.

Ключевые слова: национальная безопасность, обеспечение национальной безопасности, государственная политика, государственно-правовые механизмы, внешнеполитическая сфера, политико-дипломатические средства, сектор безопасности и обороны Украины.

Sitsinskiy, A. S.; Sitsinskiy, N. A. Priority Areas of Improvement State Legal Mechanism of Realization National Security Policy of Ukraine in Foreign Policy

The article stated that the priority directions of improvement of state legal mechanisms to implement the policy of national security of Ukraine in foreign policy should form the basis statist system of views on the development of security and defense capabilities of Ukraine in the medium term generated based on an assessment of the security environment and have priority for achievement of current goals of Ukraine's national security in foreign policy. The main purpose of the formation of priority directions of improvement of state legal mechanisms to implement the policy of national security of Ukraine in foreign policy should be defined to minimize threats to national sovereignty and create conditions for the restoration of the territorial integrity of Ukraine within internationally recognized state border of Ukraine and guarantee a peaceful future of Ukraine as a sovereign and an independent, democratic, social state ruled by law. The content of priority directions for improving mechanisms for implementing public policy and ensuring national security of Ukraine in foreign policy have been discovered. The first priority is to acquire additional international legal guarantees for the protection of sovereignty, territorial integrity and independence of Ukraine in terms of military aggression. Mentioned priority direction can be implemented by deepening cooperation with NATO in order to achieve the criteria required for membership in this organization. The second priority area should be aimed at comprehensive deployment and organization activity in Ukraine of international peacekeeping and security. The third priority area should focus on the implementation of international projects and programs on security and defense. Today, in terms of the complex military and political situation in Ukraine is unable to resist the powerful military-technical potential of the Russian Federation. Therefore, the urgent need is substantially to improve military-technical potential of the country through the implementation of joint US and other donor countries, international technical assistance projects. The fourth priority area should be focused on the use of instruments of International Court of Justice to stop (conviction) Russian military aggression against Ukraine.

Keywords: national security, ensuring national security, public policy, public-legal mechanisms, foreign policy, political and diplomatic means, security and defense sector of Ukraine.